

Vero-osasto

Lausuntopyyntönne 21.12.2011; VM150:00/2011

Lausunto Tullilaitoksen uudistamishdotuksesta

Vero-osasto on pyytänyt kunta- ja aluehallinto-osastolta lausuntoa luonnoksista hallituksen esitykseksi laiksi tullin hallinnosta ja valtioneuvoston asetukseksi tullin hallinnosta.

Esityksen mukaan nykyisestä tullilaitoksesta koottaisiin Tulli-niminen viranomainen, jonka toimialueena olisi koko maa.

Kunta- ja aluehallinto-osasto kannattaa tullilaitoksen kokoamista yhdeksi viranomaiseksi. Uudistus antaa mahdollisuuden kehittää tuottavuutta ja vaikuttavuutta Tullissa. Esitysluonnoksiin osastolla on muutamia huomautuksia.

Ennen esityksen esittelemistä on syytä varmistaa, että valittu menettelytapa, jossa Tullin tehtäviä koskevia säännöksiä jäisi muuttamatta ja soveltaminen perustuisi siirtymäsäännökseen, on hyväksyttävä joka suhteessa. Viime vuosina sellaisissa hallinnollisissa uudistuksissa, joissa useiden viranomaisten tehtäviä ja toimivaltaa on koottu yhden uuden viranomaisen hoidettavaksi, on vaadittu kaikkien uudistettavia viranomaisia koskevien toimivaltasäännösten muuttamista samalla kertaa, jottei tulisi epäselvyyttä toimivaltaisesta viranomaisesta (vrt. PL 119 §).

HE-luonnoksen yleisperusteluissa kohdassa 1.1.2 käsitellään jo uudistuksen tarkoitusta ja sen mahdollista toimintatapaa, vaikka teksti on muutoin nykytilan kuvausta. Kohdan 1.2.1 toiseksi viimeisen kappaleen viimeinen lause lienee virheellinen ja siksi vaikeaselkoinen.

Kohdan 2.3. ensimmäisessä kappaleessa sanotaan, että alueorganisaatioita on uudistettu ja purettu viime vuosina. Lause on antaa jossain määrin harhaanjohtavan kuvan kehityksestä, koska pääasiassa alueorganisaatioita ei hallinnossa ole purettu, vaan koottu. Aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset muodostettiin useista aikaisemmista viranomaisista, mutta niiden luonne aluehallinnon viranomaisina vahvistui uudistuksen johdosta.

Termin ”yksikkö” käyttö hallituksen esitysluonnoksessa on jossain määrin epä johdonmukaista. Myös logiikka, jossa Tullissa on kolme yksikköä, joista kaksi onkin osastoja ja

kolmas tulliyksiköt niminen, jonka osana olisi alueyksiköjä, on terminologisesti hankala. Yksiköitä koskevassa pykäläehdotuksessa mainitaan lisäksi oikeudenvälontayksikkö, mikä lisää sekaannusta.

Esityksen mukaan Tulliin luotaisiin osittain matriisityyppinen organisaatio, jossa osaa toimipaikkojen toiminnoista johdettaisiin valtakunnallisesti. Tällainen organisointitapa sisältää suuren mahdollisuuden toiminnan ja johtamisen vaikeuksiin ja ristiriitaisuuksiin.

Kielellisten oikeuksien toteutumisesta kertovaan kappaleeseen voisi sisällyttää kuvausta nykyisten kaksikielisten yksiköiden muutoksesta organisaatiouudistuksessa.

Ylijohtaja

Päivi Laajala

Finanssineuvos

Teemu Eriksson